

УДК 330.322(477)

М.М. ВАКУЛИЧ, кандидат економічних наук, старший викладач
Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля

МОНІТОРИНГ СТАНУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: НОВІТНІ ПІДХОДИ ТА СУЧАСНІ МОДЕЛІ

У статті розглядаються теоретичні й практичні аспекти моніторингу стану інвестиційного клімату з метою підвищення ефективності управління ним. Обґрунтовано методику аналізу стану управління інвестиційним кліматом за двома моделями: факторною та індексною. Проаналізовано загальний інтегральний показник стану інвестиційного клімату в економіці України.

Ключові слова: інвестиційний клімат, моніторинг інвестиційного клімату, управління інвестиційним кліматом.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. В умовах глобалізації та лібералізації руху капіталу зростають ризики неконтрольованого транскордонного переміщення інвестиційного капіталу, що гостро ставить питання про інтенсивність використання різноманітних форм міжнародних економічних відносин, серед яких особливу роль відіграє стан інвестиційного клімату держави. В контексті особливостей антикризових процесів, які відбуваються в Україні, першочергово необхідним є створення засобу реалізації інвестиційної політики держави – моніторингу інвестиційного клімату, що дозволяє Україні регулювати не лише процеси протидії легалізації доходів, але й здійснювати макроекономічний синергетичний вплив на економіку у сфері загального державного регулювання та інформаційної прозорості [9, с. 2–3]. Актуальним є виділення критеріїв формування механізму координації діяльності суб'єктів моніторингу, що дозволить створити оптимальну національну модель моніторингу стану інвестиційного клімату економіки держави.

Система моніторингу, що дозволяє вносити корективи при зміні інвестицій-

ного середовища за умови мінливості результатів інвестиційного процесу, стає дійовим засобом інвестиційної політики за умови своєчасного надходження необхідної інформації до учасників інвестиційного процесу. Проблемою створення системи моніторингу є формування методичної стратегії, яка базується на аналізі статистичних показників стану інвестиційного клімату в національній економіці. Інформаційною основою моніторингових досліджень є база систематизованих показників, які надходять із різних джерел: показники діяльності суб'єктів інвестиційної діяльності (обсяг інвестиційних ресурсів, зміна структури інвестицій, ефективність інвестиційної діяльності); інформаційні ресурси про стан нормативно-правового забезпечення інвестиційного процесу. Тому на сучасному етапі розвитку економіки України для підвищення інвестиційної активності, актуальними стають питання розробки системи показників, які характеризують стан інвестиційного клімату на макро-, мезо- та мікрорівнях національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення досліджуваної проблеми і на які спирається автор. Урахування аспектів мо-

ніторингу стану інвестиційного клімату в загальній системі управління ним дає змогу своєчасно реагувати на можливі зміни, постійно мати уявлення про фактичний стан економіки держави, давати кваліфіковану відповідь на питання щодо подальшого стратегічного розвитку національної економіки. У працях дослідників, присвячених проблемам створення систем моніторингу в різних сферах суспільної діяльності, підкреслюється гостра необхідність обґрунтування систем моніторингу як самостійного наукового напрямку, що виступає в ролі основної функціональної підсистеми управління економічними об'єктами [4–7]. Так, у науковому дослідженні В.К. Галіцина «Моделі та технології систем моніторингу в економіці» поставлено та вирішено фундаментальні проблеми, що оформили застосування систем моніторингу як самостійного наукового напрямку [8, с. 140–142].

Проблемами розвитку та впровадження систем моніторингу як у науковій, так і практичній сферах діяльності, займаються такі відомі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: Р. Грант [3], А. Томсон [5], Дж. Салліван [8], П. Орлов [4], С. Москвін [9], І. Сазонець [11], А. Москаленко [13] й ін.

В Україні цілісна система моніторингу ще не поширена, відсутня єдина, чітко сформульована й обґрунтована концепція його формування та розвитку в системі управління інвестиційним кліматом. У зв'язку з цим аналізуються нові теоретико-методологічні та практичні засоби визначення місця і ролі інвестиційного моніторингу в системі управління інвестиційним кліматом в економіці України. Основним призначенням системи моніторингу стану інвестиційного клімату в національній економіці має стати збір даних спостережень усіх суб'єктів моніторингу на мікро-, мезо- та макрорівні в єдиний банк даних, їх оцінювання, обробка, аналіз, прогнозування і візуалізація.

Аналіз досліджень моніторингу у сфері інвестування засвідчив, що ще існує низка невирішених проблем, а саме подальшої розробки потребують питан-

ня методологічного і прикладного характеру здійснення моніторингових досліджень інвестиційної діяльності в частині розробки системи показників, які характеризують стан інвестиційного клімату на всіх рівнях економіки. Тому актуальність і важливість впровадження єдиних комплексних підходів щодо оцінки інвестиційного клімату економіки України є очевидною та беззаперечною. Таким чином, використання моніторингу в інвестиційній сфері дозволить підвищити ефективність управління інвестиційним кліматом на всіх рівнях національної економіки.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячено статтю. Незважаючи на дослідження, наукові праці та публікації вітчизняних та зарубіжних учених із зазначеної проблеми, завдання реалізації системного підходу до управління інвестиційним кліматом економіки України залишається невирішеним. Існує необхідність подальших теоретичних та практичних досліджень у цьому напрямі. Тому проведений аналіз, результатом якого є написання цієї статті, дозволяє проаналізувати та удосконалити методико-організаційні засади контролю інвестиційного клімату через запропоновані моделі моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України.

Формулювання мети статті (постановка завдання). Метою статті є наукове обґрунтування методики моніторингу інвестиційного клімату для України як засобу безперервного спостереження за макроекономічним розвитком, аналізу змін, розробки критеріїв оцінки інвестиційного розвитку національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У сучасних умовах економічного розвитку, що характеризується нестабільністю, швидкістю змін, повторюваністю кризових явищ та постійної інформатизації суспільства, необхідними є інформаційні центри, які б систематизували інформаційні ресурси та формували бази даних для учасників інвестиційного процесу. Наявність

таких центрів потребує спеціальних знань та вмінь, професійної підготовки, створення комплексних автоматизованих систем інформаційно-аналітичної підтримки прийняття інвестиційних управлінських рішень на основі сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій.

Необхідним є створення комп'ютерної інформаційної системи підтримки і прийняття рішень щодо регулювання стану інвестиційного клімату, що могла б використовуватися для вибору загальної стратегії дій, визначення спеціальних завдань, делегування відповідальності, оцінювання результатів, ініціювання змін у стані інвестиційного клімату в економіці України. Найважливішим є проведення комплексної оцінки інвестиційного клімату економіки України (на базі даних моніторингу), яка об'єднувала б кількісні та якісні результати за групами факторів шляхом формування інтегрального показника. За результатами дослідження методичних підходів щодо оцінки інвестиційної привабливості як складової інвестиційного клімату та ґрунтуючись на міжнародних рейтингових оцінках та показниках економічних індексів, зроблено висновок, що на сучасному етапі не існує методики, яка б повністю задовольняла інтереси інвесторів. Є лише окремі показники складових інвестиційного клімату, проте повністю відсутня усталена комплексна модель оцінки стану інвестиційного клімату. Оскільки міжнародні методики є неадаптованими для використання в Україні в повному обсязі та більшість методик пристосовані лише для окремих секторів економіки, а також потребують значних ресурсів для їх здійснення, пропонується власна методика оцінки стану інвестиційного клімату в економіці України на основі розробки індексної моделі, що передбачає розрахунок загального інтегрального показника інвестиційного клімату через моніторинг сформованого комплексу міжнародних індексів.

Для моніторингу інвестиційного клімату та розрахунку інтегрального показника за індексною моделлю виділяємо 4 основні складові:

1 – інвестиційне середовище – 45% (0,45 бала) (інституційне середовище; інвестиційний ризик; інвестиційний потенціал);

2 – інвестиційна привабливість – 20% (0,20 бала);

3 – інвестиційний імідж – 15% (0,15 бала);

4 – інвестиційна активність – 20% (0,20 бала).

За кожним з індексів визначається його цільовий орієнтир – оптимальне максимальне значення індексу.

Загальний показник інвестиційного клімату дорівнює 100% або 1 бал.

Результати моніторингу інвестиційного клімату для України наведено за період 2009–2013 рр., вони охоплюють такі основні індекси, як: глобальний індекс талантів, інвестиційний ризик та надійність держав – індекс журналу «Euromoney», індекс економічної свободи – Index of Economic Freedom (газета «Wall Street Journal» у співпраці з дослідним центром «The Heritage Foundation»), індекс інвестиційної привабливості ЄБА, індекс брендів країн та індекс інвестиційної активності [3, 6]. За своєю структурою та повнотою факторів індекс має аналітичний та комплексний характер, що забезпечує об'єктивний аналіз тенденцій та надає можливості для оцінки моделей впливу на інвестиційний клімат, таким чином, з'являються аргументи для прийняття обґрунтованих рішень щодо розвитку національної інвестиційної політики. Розрахуємо стан інвестиційного клімату економіки України з використанням запропонованої індексної моделі моніторингу інвестиційного клімату. Кожна з наведених складових моніторингу інвестиційного клімату має базуватися на розрахунку індексу. Таким чином, отримуємо такі інтегральні показники:

1) Інституційне середовище: глобальний індекс талантів (цільовий орієнтир – 100), маємо значення інтегрального показника – 5,7% (0,057);

2) Інвестиційні ризик – 6,6% (0,066);

3) Інвестиційний потенціал – 6,72% (0,0672);

4) Інвестиційна привабливість – 4,72% (0,0472);

5) Інвестиційний імідж – 14,7% (0,147);

6) Інвестиційна активність – 0,89% (0,0089).

Сумарне значення загального інтегрального показника (ЗІП) інвестиційного клімату в економіці України складає:

$$5,7 + 6,6 + 6,72 + 4,72 + 14,7 + 0,89 = 39,33\% (0,3933).$$

Індексну модель моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України з використанням математичної пропорції для аналізу стану інвестиційного клімату в економіці України наведено в табл. 1.

Згідно з аналізом, проведеним за чотирима комплексними показниками

(рис. 1), виявлено, що ефективність управління інвестиційним кліматом в економіці України за 2009–2013 рр. є дуже низькою, за першим індексом (індекс брендів країни) рівень ефективності – задовільний, а за іншими трьома індексами – незадовільний, оскільки показники індексів не перевищують половини нормативного значення.

Розрахунок ефективності за комплексними складовими дозволяє оцінити ефективність управління інвестиційним кліматом в національній економіці та розробити напрями оптимізації управління інвестиційним кліматом. Таким чином, з позиції міжнародного рівня оцінки стану інвестиційного клімату в економіці України впровадження комплексної індексної моделі дасть можливість проведення постійного моніторингу стану інвестиційно-

Таблиця 1

Результати моніторингу інвестиційного клімату України з використанням запропонованої індексної моделі

Найменування індексу	Показник України					Цільові орієнтири	Відхилення від цільового орієнтира (порівняно з 2013 р.)	Бажана динаміка показника (збільшення ↑ / зменшення ↓)
	2009	2010	2011	2012	2013			
ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК: ІНВЕСТИЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ (45% – 0,45)								
Інституційне середовище (15%)								
Глобальний індекс талантів	33	36	38	42	38	100	-62	↑
Інвестиційні ризики (15%)								
Інвестиційний ризик та надійність держав – Індекс журналу «Euromoney»	–	–	–	42,82	43,97	100	-56,03	↓
Інвестиційний потенціал (15%)								
Індекс економічної свободи – Index of Economic Freedom (газета «Wall Street Journal» у співпраці з дослідним центром «The Heritage Foundation»)	44,7	45,2	45,8	46,1	44,8	100	-53,9	↑
ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК: ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ (20% – 0,20)								
Індекс інвестиційної привабливості ЄБА	2,56	2,62	2,4	2,16	1,18	5	-3,82	↑
ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК: ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ІМІДЖ (15% – 0,15)								
Індекс брендів країн	–	–	94	96	98	100	-97	↓
ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК: ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ (20% – 0,20)								
Індекс інвестиційної активності	4,18	4,28	4,39	4,43	4,45	10	-5,55	↑
Загальний інтегральний показник інвестиційного клімату в національній економіці	49,32	51,04	51,32	51,53	47,20	100	60,67	↑

Рис. 1. Загальний інтегральний показник інвестиційного клімату в національній економіці за період 2009–2013 рр.

го клімату в економіці України та розрахунку загального інтегрального показника інвестиційного клімату через моніторинг сформованого комплексу міжнародних індексів.

В Україні на сьогодні не існує єдиної загальноприйнятої методики оцінки інвестиційного клімату, що забезпечила б створення загальнодержавної класифікаційної системи індексів за наведеними складовими: складові інвестиційного середовища (інституційне середовище, інвестиційний ризик, інвестиційний потенціал) та показники інвестиційного клімату (інвестиційна привабливість, інвестиційний імідж, інвестиційна активність). Така ситуація обумовлена низьким рівнем розвитку національної економіки, оскільки публікації у різноманітних рейтингах та інформаційних оглядах засвідчують те, що переважна більшість рейтингів та індексів спрямовані на визначення інвестиційного потенціалу виходячи з рівня економічного розвитку того чи іншого регіону, а не комплексно усій території держави, та дають лише оцінку інвестиційної привабливості, яка є складовою частиною інвестиційного клімату, а не комплексного моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці держави [10; 11, с. 124–126]. Аналіз закордонних методик оцінки стану інвестиційного клімату дозволяє дійти висновку про те, що побудова індексу за критерієм стану інвестиційного клімату має базуватися на системному аналізі ситуації та комплексному пошуку можливих шляхів подальшого її

розвитку, визначенні факторів, які впливають на прийняття інвестором управлінського рішення та подальшу реалізацію інвестиційних проектів.

Множинність різноманітних факторів, які впливають на формування інвестиційного клімату, протиріччя між ними та необхідність розгляду декількох варіантів моделей моніторингу стану інвестиційного клімату й зумовили формування двох моделей моніторингу. В умовах хаотичності економіки держави, багатоваріантності та збільшення потенційно можливих варіантів рішень формування оптимального єдиного варіанта є неможливим. У цій ситуації актуальним є саме використання комплексної методики оцінки на основі застосування методики розрахунку індикаторів. Моніторинг стану інвестиційного клімату в економіці України визначається у рейтингу як сукупність факторів, що формують інвестиційний клімат національної економіки. Ці фактори є активним фоном для інвестиційних проектів у пріоритетні сфери економіки України.

Таким чином, інвестиційний клімат економіки України складається з декількох факторів, кожен з яких може бути оцінений за допомогою підбору для нього окремих проксі-змінних (змінних-замінників). У запропонованій моделі використовуються шість різноманітних факторів: політичні, правові, економічні, соціальні, технічні, екологічні. Для оцінки кожного з шести факторів було складено набір з різної кількості проксі-

змінних з метою визначення значення питомої ваги загального індексу для кожного з факторів. Факторам, які є підгрунтами для формування моделі моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України, були присвоєні такі ваги: політичні фактори – питома вага загального індексу – 0,23; економічні фактори – 0,22; правові фактори – 0,33; соціальні фактори – 0,1; технічні фактори – 0,1; екологічні фактори – 0,02.

Кожен із зазначених макрофакторів формування інвестиційного клімату в національній економіці аналізується більш детально, і йому призначаються бали від 0 до 10 виходячи з рейтингових та експертних оцінок. А також визначається його питома вага та загальний інтегральний показник. Загальний інтегральний показник інвестиційного клімату складає 1.

На основі виявлених факторів сформовано загальний інтегральний показник (I_n), що розраховується за формулою:

$$I_n = \sum (x_i y_i), \quad (1)$$

де x_i – оцінка фактора, який впливає на інвестиційний клімат;

y_i – питома вага фактора в інтегральному показнику інвестиційного клімату.

$$x_i = \sum (z_i p_i), \quad (2)$$

де z_i – бал за складовою фактора, що впливає на інвестиційний клімат;

p_i – питома вага складової у факторі.

Проведемо розрахунок факторної моделі моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України:

1) Політичні фактори (питома вага загального індексу – 0,23):

а) $x_i = 0 \cdot 0,3 + 6 \cdot 0,3 + 2 \cdot 0,2 + 4 \cdot 0,2 = 3$ – вага фактора, який впливає на інвестиційний клімат держави;

б) $I_n = 3 \cdot 0,23 = 0,69$ – інтегральний показник інвестиційного клімату держави за політичним фактором.

Так, за аналогією розраховуємо інші фактори, визначаючи вагу фактора та інтегральний показник інвестиційного клімату держави.

Загальний показник: $\sum 0,69 + 0,77 + 0,53 + 0,23 + 0,30 + 0,04 = 2,56$ (бала).

Використовуючи розраховані показники стану інвестиційного клімату в економіці України за факторною моделлю, можна визначити загальний інтегральний показник інвестиційного клімату України. Цей показник дозволяє визначити рівень сприятливості інвестиційного клімату до вкладення капіталу з позиції здійснення інвестування та отримання максимального прибутку. Крім того, суб'єкти інвестиційної діяльності мають можливість проводити постійний моніторинг стану інвестиційного клімату в економіці України та порівнювати його з іншими державами світу. Для цього запропоноване ранжування загального інтегрального показника стану інвестиційного клімату економіки України [12].

Проводячи порівняльний аналіз факторів формування інвестиційного клімату держави, а також аналіз різноманітних вітчизняних та закордонних методик оцінки інвестиційного клімату, кожному з факторів присвоєно перелік його складових [12]. Використовуючи розраховані показники стану інвестиційного клімату в економіці України за факторною моделлю, можна визначити загальний інтегральний показник інвестиційного клімату в національній економіці. Цей показник дозволяє визначити рівень сприятливості інвестиційного клімату до вкладення капіталу, з позиції здійснення інвестування та отримання максимального прибутку (рис. 2, 3).

Моделі є взаємодоповнюючими та дозволяють здійснювати комплексний моніторинг інвестиційного клімату для оперативного реагування та раннього попередження можливих загроз та ризиків при прийнятті управлінських рішень щодо інвестиційного клімату на макро-, мезо- та мікрорівні. За словами С.А. Кузнецової: «Детермінантами, що визначають специфіку функціональної побудови фінансового контролю в хаотичному середовищі є: динамізм та тиск зовнішнього середовища; специфіка бізнесу та персоналу» [13, с. 5–6].

Запропонована система моніторингу надає інформацію щодо стану інвестицій-

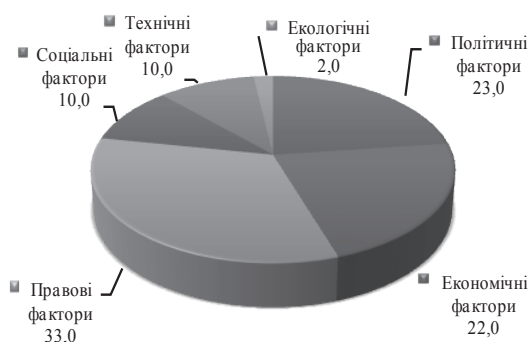

Рис. 2. Результати розрахунку стану інвестиційного клімату в економіці України за факторною моделлю за 2013 р. (нормативний показник)

Рис. 3. Результати розрахунку стану інвестиційного клімату в економіці України за факторною моделлю за 2013 р. (фактичне значення, %)

ного клімату економіки держави в розгорнутому вигляді, що дозволяє проаналізувати вплив кожного з факторів формування інвестиційного клімату та прийняти обґрунтоване управлінське рішення щодо коригування інвестиційної політики державними органами влади.

Висновки з проведеного дослідження і перспективи подальших розвідок. З метою вдосконалення методичних положень управління інвестиційним кліматом в національній економіці сформовано дві комплексні моделі моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України: індексна модель передбачає розрахунок загального інтегрального показника інвестиційного клімату через моніторинг сформованого комплексу міжнародних індексів (глобальний індекс талантів, інвестиційний ризик та надійність

держав, індекс економічної свободи, індекс інвестиційної привабливості ЄБА, індекс брендів країн, індекс інвестиційної активності); факторна модель базується на оцінці факторів управління інвестиційним кліматом та забезпечує його оцінку за шкалою (сприятливий, сприятливий з помірним ризиком, з високим ризиком, несприятливий), які є взаємодоповнюючими та дозволяють здійснювати комплексний моніторинг інвестиційного клімату для оперативного реагування та раннього запобігання можливим загрозам та ризикам при прийнятті управлінських рішень щодо інвестиційного клімату на макро-, мезо- та мікрорівні.

Результати дослідження дозволяють впевнено говорити про практичну цінність отриманих результатів та можливість їх впровадження у поточній діяльності.

Список використаних джерел

1. Кузнецова С.А. Побудова ефективної системи фінансового менеджменту в нестабільній економіці: теорія та методологія / С.А. Кузнецова // Академічний огляд. – 2011. – № 1 (34). – С. 32–27.
2. Кузнецова С.А. Оцінка об'єктів та фінансова звітність спільної інвестиційної діяльності без створення юридичної особи / С.А. Кузнецова // Академічний огляд. – 2012. – № 2 (37). – С. 82.
3. Грант Р. Современный стратегический анализ. Изд. 5-е, [перераб. и доп.] / Р. Грант. – СПб.: Питер, 2011. – 560 с.
4. Орлов П.І. Основи економічної безпеки / П.І. Орлов, В.Є. Духов. – Харків: Видво «Прометей-Прес», 2010. – 284 с.
5. Tompson A.A. Strategy formulation and implementation: tasks for general manager / A.A. Tompson, A.J. Strickland. – Dallas TX: Business Publications Inc. – 2005.
6. Handbook on Constructing Composite Indicators. Methodology and user guide / OECD. 2011. – 162 p.

7. Research methodology / IMD World Competitiveness Year-book, 2011 [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.imd.ch/research/centers/wcc/research_methodology.cfm
8. Салливан Дж. Улучшение условий инвестирования путем коллективных действий частного сектора [Электронный ресурс]: доклад на конференции «Свобода, торговля и мир: региональная повестка дня», Грузия, Тбилиси / Дж. Салливан. – Режим доступа: <http://www.cato.ru/georgia.php>
9. Москвін С.О. Характеристика інвестиційного клімату в Україні та перспективи його покращення / С.О. Москвін // Пріоритети. – 2010. – № 2. – С. 2–8.
10. Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ief.org.ua/>
11. Сазонець І.Л. Міжнародна інвестиційна діяльність: підручник / І.Л. Сазонець, О.А. Джусов, О.М. Сазонець. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.
12. Розвиток державних фінансів в умовах хаотичного структурування економіки: монографія / С.А. Кузнецова, В.М. Вареник, М.О. Кохан [та ін.]; за заг. наук. ред. С.А. Кузнецової. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 200 с.
13. Москаленко А.М. Інвестиційний клімат: тенденції і напрями поліпшення / А.М. Москаленко // Економіка АПК – 2009. – № 10. – С. 66–69.
14. Svitlana Kuznetsova. Synergistic Development of Accounting, Finance and Government in the Chaotic Environment: Integrated Reporting, Money Theory and Financial Crises Diagnostic. *Journal of Finance and Accounting. Special Issue: Synergy of Accounting, Finance and Management in Chaotic Environment*. Vol. 2, No. 1, 2014, pp. 1–7. doi: 10.11648/j.jfa.s.20140201.11

References

1. Kuznetsova, S.A. (2011). *Pobudova efektyvnoi' systemy finansovogo menedzhmentu v nestabil'nij ekonomici: teorija ta metodologija* [Building an effective system of financial management in a volatile economy: theory and methodology]. Dnipropetrovs'k, Academic Review, no. 2, pp. 32-27.
2. Kuznetsova, S.A. (2012). *Ocinka ob'ektiv ta finansova zvitnist' spil'noi' investycijnoi' dijalo'nosti bez stvorennja jurydychnoi' osoby* [Valuation and financial reporting of joint investment activity without creating a legal entity]. Dnipropetrovs'k, Academic Review, no. 2, pp. 82-83.
3. Grant, R. (2011). *Sovremennyj strategicheskij analiz* [Modern strategic analysis], Moscow [Revised and enlarged], no. 5, 560 p.
4. Orlov, P.I. (2010). *Osnovy ekonomichnoi' bezpeky* [Fundamentals of economic security], Moscow, Publishing «Spirit», no. 5, 284 p.
5. Tompson, A.A. (2005). [Strategy formulation and implementation: tasks for general manager]. Dallas TX, Business Publications Inc.
6. Handbook on Constructing Composite Indicators. Methodology and user guide / OECD. 2011. 162 p.
7. Research methodology / IMD World Competitiveness Year-book, 2011. Available at: http://www.imd.ch/research/centers/wcc/research_methodology.cfm
8. J. Sullivan. *Uluchshenie uslovij investirovanija putem kollektivnyh dejstvij chastnogo sektora / Doklad na konferencii «Svoboda, trgovlja i mir: regional'naja povestka dnja»* [Improving conditions for investment by the private sector collective action] / Report of the conference “Freedom, trade and the world: a regional agenda”, Tbilisi, 2012. Available at: <http://www.cato.ru/georgia.php>
9. Moskvina, S.O. (2010). *Harakterystyka investycijnogo klimatu v Ukraini ta perspektivy jogo pokrashhennja* [Characteristics of the investment climate in Ukraine and prospects of its improvement], no. 2, pp. 2-8.

10. *Instituto ekonomiky ta prognozuvannja Nacional'noi' akademii' nauk Ukrai'ny* [Institute of Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine]. Available at: <http://www.ief.org.ua/>

11. Sazonets, I.L. (2010). *Mizhnarodna investytsijna dijal'nist'* [International investment activity], Kiev, Center of educational literature, 304 p.

12. Kuznetsova, S.A. (2014). *Rozvytok derzhavnyh finansiv v umovah haotychnogo strukturuvannja ekonomiky: monografija* [Development of Public Finance in the Chaotic Economy Structuring], 200 p.

13. Moskalenko, A.M. (2009). *Investytsijnyj klimat: tendencii' i naprjamy polipshennja* [Investment climate: trends and directions for improvement], Economics, no. 10, pp. 66–69.

14. Kuznetsova, S.A. (2014). Synergistic Development of Accounting, Finance and Government in the Chaotic Environment: Integrated Reporting, Money Theory and Financial Crises Diagnostic. *Journal of Finance and Accounting. Special Issue: Synergy of Accounting, Finance and Management in Chaotic Environment. Vol. 2, no. 1, pp. 1-7.* doi: 10.11648/j.jfa.s.20140201.11.

В статье рассматриваются теоретические и практические аспекты мониторинга состояния инвестиционного климата с целью повышения эффективности управления им. Обоснована методика анализа состояния управления инвестиционным климатом по двум моделям: факторной и индексной. Проанализирован общий интегральный показатель состояния инвестиционного климата в экономике Украины.

Ключевые слова: *инвестиционный климат, мониторинг инвестиционного климата, управление инвестиционным климатом.*

The article deals with theoretical and practical aspects of monitoring the state of investment climate in order to increase the effectiveness of the management. The technique of the analysis of the management of the investment climate in two models: factor and index. It is analyzed the general integrated indicator of a condition of investment climate Ukraine's economy.

Key words: *investment climate, monitoring of the investment climate, management of the investment climate.*

Одержано 23.01.2015.